לא צריכא באשתו עמו. לכאורה מוקי לה כר"ש דאמר כפ' עשרה יוחסין (קדושין דף פ:) בזמן שאשתו עמו יש עמהן בפונדקי שאשתו משמרתו וא"א אמאי לא מוקי לה בשם עמה תיובתא דבכי האי גוונא בישראל שרי ליחודי דאמר רבא התם בגמ' מתייחד אדם עם אשה ומיוקמת שיודעת טעם ביאה ואינה מוכרת עצמה לביאה וי"ל דלשון לא מתייחד משמע שאין שם שום ישראלית אלא היא: **איכא** בינייהו אשה חשובה בין האנשים ושאינה חשובה בין הנשים. ס"ה חשובה למלכות ואינה יפה לרבי ירמיה דמוקי לה בקרובה למלכות הא לאו הכי לא אמרי' אשה כלי זיינה עליה אלמא איכא אשה דקטלי לה ולא יהיב עובד כוכבים עלה דעתיה לביאה כגון מכוערת והכא שהיא חשובה למלכות ואינה יפה שריא ליחודי דליכא למיחש לשפיכות דמים כיון שהיא קרובה למלכות ולביאה נמי ליכא למיחש כיון שאינה יפה ולרב אידי אסורה ליחודי דכולהו כלי זיינן עליהן וחיישינן לערוה דהא רב אידי סתמא אמר למילתיה ולא קאמר הכא באשה יפה דכלי זיינה עליה ע"כ פ"ה. וקשיא חדא דלישנא דחשובה לא משמע יפה ועוד דכי אינה יפה נמי מאי הוי הא אמרינן בריש פירקין (לעיל דף כב:) חכינה עליהם בהמתן של ישראל יומר מנשותיהן ק"ו לנשותיהן של ישראל ושמא י"ל דמ"מ דבאשה לא טרחי לאנסה כיון דאינה יפה מיהו קשה דלר' ירמיה לא משמעינן תנא לו אמורא בשום מקום לחלק בשביה בין יפה לאינה יפה להתירה לכהונה ועוד קשה דלפ"ה משמע דאשה חשובה בין האנשים ושאינה חשובה בין הנשים חדא מילתא וא"כ היה לו לומר חשובה בין האנשים ואינה חשובה בין הנשים מדקאמר ושאינה חשובה כו' אלמא תרי מילי נינהו לכך נראה לפרש דולאי תרי מילי נינהו דהא דקאמר אשה כלי זיינה עליה לאו משום דדעתייהו לביאה ומשום הכי לא קטלי לה אלא טעמא מפני שאינה בעלת מלחמות ומריבות כאיש מרחמים עליה וה"פ איכא בינייהו אשה חשובה בין האנשים קרובה למלכות אם מותרת להתייחד עם האנשים עובדי כוכבים דלר' ירמיה אסורה להתייחד כדקאמר טעמא באשה חשובה (ג) ואז לא נפיק לן מידי משום שפיכות דמים אי לאו משום טעמא דערות לרב אידי שריא דאמר טעמא דליכא למיחש לשפיכות דמים דאשה כלי זיינה ומרחמי עלה אבל לערות איכא למיחש כשהיא חשובה דמיתתי מינה אף לערות לא חיישינן ושאינה חשובה בין הנשים נמי אם היא מותרת להתייחד בין הנשים עובדות כוכבים איכא בינייהו דלרבי ירמיה כיון דאינה חשובה קטלי לה דלית ליה טעמא דמרחמי ולרב אידי שריא דכלי זיינה עליה כלומר דמרחמי עלה ואי משום ערות כדאמרי' בריש פירקין שהעובדי כוכבים מצוין אצל נשי חבריהן בת דעת היא וכשתראה שיבא העובד כוכבים תצא מיד ובירושל' גרס אשה שיבה בכלל שפיכות דמים א"כ ירמיה תמהר בבריאה וכי כון אמר אפילו בשאה יכולה אשה להטמין ולומר עובדת כוכבים אני ואין האיש יכול להטמין עצמו ולומר עובד כוכבים אני ונראה לפרש אף כאן בפירוש הירושלמי באשה חשובה בריאה ובעלת כח אצל לערות איכא למיחש דחיישי' דלמא מפתה לה ורב אידי אמר אשה כלי זיינה עליה מפני שיכולה להטמין עצמה ולא קטלי לה ושרי אי לאו משום ערות ובני מאי בינייהו בין למר כין למר משום שפיכות דמים ליכא משום ערות איכא ומסיק איכא בינייהו אשה חשובה בין האנשים בריאה ובעלת כח דלר' ירמיה אסורי דאיכא למיחש שמא תפתה ורב אידי לא חיש אלא דלמא מאנסי לה ואי בריאה שריא דכיון שהיא בעלת כח אין למוש לא נאנסת ולא לשפיכות דמים א"נ ושאינה חשובה בין הנשים איכא בינייהו דלרב אידי שריא להתייחד דיכולה להטמין עצמה הילכך לשפיכת דמים ליכא למיחש ולערות נמי כיון שהיא בין הנשים ורבי ירמיה משום שפיכות דמים דדוקא בבריאה לא חש וא"ת בפרק האשה שהלכה (יבמות קיד:) דבעי החזיקה היא מלחמה בעולם (ד) מהו ואמרה מת בעלה אי מהימנה או לאו ובעי למיפשט דנאמנת מההיא דנפלו עליו עובדי כוכבים נפלו עליו ליסטין נאמנת דהחזיקה מלחמה הוא ולהכי התם כדרב אידי דאמר אשה כלי זיינה עליה ולא אמר בדדמי אלא ולהי המתינה עד שתראהו מת והשתא לר' ירמיה דלית ליה כלי זיינה תפשטו דנאמנת י"ל דהכי דלית ליה האי טעמא לענין התירא להתייחד מ"מ קומכת על זה שיכולה להטמין עצמה להמתין שם שתראה שימות ולא תעיד בדדמי:

גירלנא

אלא בתלתא. להכי נקט תלתא דבישראל בתלתא שרו בין בעיר בין בדרך אבל תרי בעיר אין בדרך לא שמא יצטרך אחד מהן לנקביו ונמצא אחד מהן יתייחד עם הערוה כפ' עשרה יוחסין (קדושין דף פא.): **כפרוזלין מי שרי.** ועובדי כוכבים למה ליה לתנא לאשמועינן הא אפי' ישראל דכוותייהו אסירי: **והוליאוה עשרה.** פריצים לאשה אים זונה: **במעה.** חוץ לעיר לעבירה כעין קוברי מת שלא יכינו: **באשתו.** של עובד כוכבים עמו: **עובד כוכבים אין אשתו משמרתו.** דלא קפדה לאיתו בקרי ואיתתיה בבוליני (ה): **אבל ישראל אשתו משמרתו.** שרי כדתנן בעשרה יוחסין בזמן שאשתו עמו יש עמהן בפונדקי מפני שאשתו משמרתו (קדושין פ:): **וחיפוק ליה.** בגלוי עבירה נמי לא מתייחד משום שפיכות דמים: **באשה חשובה.** בין האנשים ובין הנשים אשה יפה וקרובה למלכות דמיסתפי מינה ולא קטלי לה אבל משום ערות איכא למיחש דבעל אשה שאינה חשובה בין האנשים וחשובה בין הנשים משום דליחה נמי איכא דנא עליה ואמר כך הורגה דלא ס"ל אשה כלי זיינה עליה וחשובה בין האנשים ולא בין הנשים מותרת להתייחד (ו) ומשום ערות ליכא דאינה יפה: **אשה כלי זיינה עליה.** אע"ג דאינה חשובה לא בין האנשים ולא בין הנשים אין הורג אותה אלא בא עליה וכיון שבא עליה אינו הורגה ואפילו אינה קרובה למלכות נמי אי לא אשמועינן דחייישינן לערות לא הוה מסתבכא דמיתסרא משום שפיכות דמיס: **מאי בינייהו.** בין לר' ירמי' דמוקי לה באשה חשובה הא לאו חשובה חייש' לשפיכו' דמיס בין לרב אידי דאמר כלי זיינה עליה וליכא משום שפיכות דמיס מ"מ משום ערוה ליכא כה ולא מתייחדא: **איכא בינייהו אשה חשובה בין האנשים.** קרובה למלכות ואינה חשובה בין הנשים אינה יפה לרבי ירמיה דמוקי לה באשה חשובה דמשמע חשובה בין האנשים ובין הנשים דקרובה למלכות היא ולא קטלי לה אבל משום ערות איכא למיחש דיפה היא הכא חשובה בין האנשים ולא בין הנשים שריא ליחודי דמשום שפיכות דמיס ליכא דהא קרובה למלכות ומשום ערות נמי ליכא דהא מכוערת היא לרב אידי אסירא ליחודי דכולהו חייש'ן לערוה דהא סתמא קאמר אשה כלי זיינה עליה ולא קאמר הכא באשה יפה עסקינן דכלי זיינה עליה: **אע"פ שבעלוס עמה.** דודאי לא יהרגוה דהא כלי זיינה עליה לא מתייחד עמהן כו' והיינו כרב אידי בר אחין. הבעלוס עמה משמע היא נושאת את בעלוסה ואינה לריכה שנוס מלכות: **עובדו לימינו.** מתכרו לעובד כוכבים לימינו של ישראל שאם ירצה העובד כוכבים להורגו ישלח ישראל יד ימינו ויאחז בו: **כסייף.** דאם היה העובד כוכבים חגור סייף עובדו ישראל לימינו כדי שיהא יד שמאלו[1] של עובד כוכבים שהסייף חגור בו לגד ימינו של ישראל ומזומנת לימין ישראל לאחוז בה: **במקל.** אם ביד עובד כוכבים מקל: **עובדו.** ישראל לשמאלו (ב) שתהא יד ימין העובד כוכבים שהמקל בה סמוכה לישראל ואם יריס יד ימינו תאחוז שמאלו של ישראל במקל הסמוך לה דאי עובדו לימינו יהא המקל רחוק מידו של ישראל: **במעלה.** בהר או בסלע: **לא יהא ישראל למטה.** אלא למעלה בעלייה ילך ישראל לפני העובד כוכבים דהיינו למעלה אלא שעובדו לימינו דלא הוי אחריו ממש ובירידה יוליך העובד כוכבים לפניו: **ואל יפנה לפניו.** אפי' במישור אל יפנה ישראל לפני העובד כוכבים ליעול כלום: **שמא ירוץ אם נולגלגו.** יתרוצ: **ירחיב לו אם הדרך.** אם היה צריך לו ליעל עד פרסה יאמר לו ב' פרסאות אני צריך ליעל אולי יתמיד העובד כוכבים מלהכותו עד פרסה שניה וזה יפרוש ממנו קודם לכן: **נפע סכוסה.** ולא הלך עד שעיר: **לעכו.** רחוק מכזיב: לבי

אלא בתלתא דכוותה גבי ישראל בפרוצים מי שרי [ו]והתנן [א]אבל אשה אחת מתייחדת עם שני אנשים [ב]ואמר רב יהודה אמר שמואל [ג]לא שנו אלא בבשרים אבל בפרוצים אפילו עשרה נמי לא מעשה היה והוציאוה עשרה במטה לא צריכא [ד]באשתו עמו עובד כוכבים אין אשתו משמרתו אבל ישראל אשתו משמרתו ותיפוק ליה משום שפיכות דמים א"ר ירמיה באשה חשובה עסקינן דמירתתי מינה [ה]רב אידי אמר אשה כלי זיינה עליה מאי בינייהו איכא בינייהו אשה חשובה בין אנשים ושאינה חשובה בין הנשים תניא כוותיה דרב אידי בר אבין האשה אע"פ שהשלום עמה לא תתייחד עמהן מפני שחשודין על העריות: לא יתייחד אדם עמהן: ת"ר [ו]ישראל שנזדמן לו עובד כוכבים בדרך טופלו לימינו ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר [ז]בסייף טופלו לימינו במקל טופלו לשמאלו [ח]היו עולין במעלה או יורדין בירידה לא יהא ישראל למטה ועובד כוכבים למעלה אלא ישראל למעלה ועובד כוכבים למטה ואל ישוח לפניו שמא ירוץ את גולגלתו [ט]שאלו להיכן הולך ירחיב לו את הדרך כדרך שעשה יעקב אבינו לעשו הרשע [דכתיב] [י]עד אשר אבא אל אדוני שעירה וכתיב [יא]ויעקב נסע סכותה מעשה בתלמידי ר"ע שהיו הולכים לכזיב פגעו בהן ליסטים אמרו להן לאן אתם הולכים אמרו להן לעכו כיון שהגיעו לכזיב פירשו אמרו להן [תלמידי] מי אתם אמרו להן תלמידי ר"ע אמרו להן אשרי ר"ע ותלמידיו שלא פגע בהן אדם רע מעולם רב מנשה הוה אזל

עין משפט נר מצוה

יד א ב מיי' פכ"ב מהל' מאכו"א הלי' ז עי' מ"מ סמג לאוין קכו טוש"ע יו"ד סי' כב סעי' ה בהגה"ה:

טו ג מיי' שם הלכה ד סמג שם טוש"ע שם סעי' ג טוש"ע יו"ד סי' קנג סעיף ד:

טז ד ה ו מיי' פי"ב מה' רוצח הלי' ז ח סמג עשין עט טוש"ע יו"ד סי' קנג סעיף ג:

רבינו חננאל

אוקימנא אפילו אשתו עמו ולא אמרינן אשתו של עובד כוכבים משמרתו. ואע"פ שהיא תשובה ולא חיישי' לשפיכות דמים כיון שחשודין הן על העריות לא תתיחד עמו. והני מילי עובד כוכבים אבל ישראל אשתו משמרתו וכישראל אם (והא) הם בשרים מתיחדת עם שני אנשים ואם הם פרוצים אפילו עשרה לא תתיחד עמהן. מעשה היה והוציאוה עשרה פרוצין במטה. תניא האשה אע"פ שהשלום עמה לא תתיחד עם כותים מפני שחשודין על העריות: לא יתיחד אדם עמהן מפני שחשודין על שפיכות דמים: ת"ר ישראל שנטפל לו כותי בדרך טופלו לימינו ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר בסייף טופלו לימינו במקל טופלו לשמאלו היו עולין במעלה או יורדין בירידה לא יניח הכותי למעלה והישראל למטה אלא ישראל למעלה והכותי למטה. ואל ישוח לפניו שמא ירצץ גלגלתו. שאלו להיכן אתה הולך ירחיב לו הדרך כמה שעשה יעקב לעשו עד אשר אבא אל אדוני שעירה. והלך הוא למקום אחר. מעשה בתלמידי ר"ע כו. רב מנשיא הוה אזל

מסורת הש"ס

א) קדושין פ:, ב) [שם סוטה ו.], ג) [יבמות קטו.], ד) תוס' לא, תוספתא פ"ג ה"י, ה) [מגילה יב.], ו) [שיטה שמלוי רש"ס].

תורה אור השלם

1. יַעֲבֹר נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וְאָנִי אִתְנַהֲלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לְפָנַי וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנִי שֵׂעִירָה:

בראשית לג יד

2. וַיַּעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סֻכּוֹת:

בראשית לג יז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה באשה וכו' מותרת להתיחד דמשום: (ב) ד"ה טופלו ישראל לשמאלו כדי שתהא: (ג) תוס' ד"ה איכא וכו' באשה חשובה עסקינן ולא לא: (ד) בא"ד המיקה היא מלחמה כעולם ואמרה מת בעלי מהו מי מהימנא וכו' עלינו ליסטין הוא מת ואני נצלתי נאמנת דהחזיקה היא מלחמה ודחי התם וכו' לר' ירמי' דלית ליה אשה כלי זיינה עליה תפשטו דנאמנת וכו' לענין להתירה:

מוסף רש"י

עם שני אנשים. שהאחד כוס מחבירו (קדושין פ:), לא שנו. הא דתנן אבל אשה מתיחדת עם שני אנשים (פוסה ז:), והוצאוה עשרה. אנשים, במטה. כמחקת שהיא מתה וקלקלו עמה ואשת איש היתה (קדושין פ: וכע"ז פוסה שם), טופלו לימינו. מחבר לימין (חולין צא.), עד אשר אבא אל אדוני שעירה. הרחיב לו הדרך, שלא היה דעתו ללכת אלא עד סוכות, אמר אם דעתו לעשות לי רעה יתמין עד כולו אצלו, והוא לא הלך (בראשית לג יד).